

وهزارهتى شارهوانى و گهشت و گوزار

ژماره : ۹۷ له ۲۲/۱۲/۲۰۱۵

پالپشت به و دهسه لاتانهى كه پيماندراره به گویرهى نه حكامى برگهى (۳) له ماددهى (۷) له ياساى وهزارهتى شارهوانى و گهشت و گوزار ژماره (۱۲) ي سالى ۲۰۱۰ ، برپارماندا به دهركردنى نهو رينماييانهى خواره وه :-

رينمايي ژماره (۲) ي سالى ۲۰۱۵

رينمايي پيدانى مؤلتهتى مهى فروشتن (فروشگا ، بار ، كوگا)

ماددهى (۱) : پيناسه كان :

- ۱- مؤلتهت: مؤلتهتى فروشتنى مهى
- ۲- دهسته: دهستهى گشتى گهشت و گوزار
- ۳- فروشگا: شوينى فروشتنى مهى به تاك
- ۴- كوگا: شوينى عمبار كردن و فروشتنى مهى به كو
- ۵- بار شوينى خواردنه وهى مهى به شيوهى راسته وخو
- ۶- خاوهن مؤلتهت: كهسى مؤلتهت پيدراو به بازرگانى كردن و فروشتنى مهى به تاك يان به كو يان فروشتنى مهى بؤ خواردنه وهى راسته وخو له باره كان.

ماددهى (۲) :

نهو هاوولاتيانهى كه داواى وهرگرتنى مؤلتهت ده كهن پيويسته نهو مهرجانهى خواره وه يان ههبيت :-

- ۱- هه لگري ره گه زمانه مهى عيراقى بيت
- ۲- ده كرى مؤلتهت بدرتته هاوولاتى بيانى نهوانهى وولاته كه يان په يان نامه مهى هاوشيوه يان ههيه له گه ل عيراق لهو بواره .

ماددهى (۳) :

ههر كه سينك ناره زوى وهرگرتن يان نوئى كردنه وهى مؤلتهتى فروشتنى مهى ههبيت پيويسته پيشتر به شدارى خولى راهيتان بكات كه له لايه ن دهسته ريك ده خريت و كاته كهى ديارى ده كرى، ههر كه سينك پروانامه مهى نهو خولهى نهبيت مؤلتهتى ناماژه پيكرهوى پينادري ، به لام بؤ نهوانهى پيش ده رچونى نهو رينمايه مؤلتهت يان وهرگرتوه نهو مهرجه له سهريان جيبه جى ده كريت پاش تپه ر بوونى ماوهى ساليك به سه ر به روارى ده رچونى نهو رينمايه .

ماددهى (۴) :

به ربه سته كانى به ده سته ينانى مؤلتهت :

۱- ته مه ن :

أ- نهو كه سانهى كه ته مه نيان له خوار ۲۱ ساله يان كه وتونه ته ژير سه ربه رشتى بؤ يان نيه پيشه ي بازرگانى كردن به مهى بكن .

ب- نابى تەمەنى كارمەندانى بارو فرۆشگا و كۆگاكاني فرۆشتنى مەى له ۲۱ سال كەمتر بىت.
۲- قەدەغە كردن:

قەدەغە كردنى هەميشەىى بۆ وەرگرتنى مۆلەت ئەو كەسانە دەگرىتەوه كە حوكم دراون بە ئەنجامدانى تاوانى (تابرووبەر) (الجرائم المخلة بالأخلاق والاداب العامة) يان مامەلە كردن بە ماددەى تلياك و ماددە هۆشبەرەكان.
ماددەى (۵):

مەرجهكانى شوين و ناونيشان:

۱- شوينه كە دەبىت لەسەر شەقامى بازركانى بىت و تىكەلاو نەبىت.

۲- شوينه كە نابىت لەناو خانوو يان گەرەكى نىشتەجى بوون بىت.

۳- دورى شوينه كە:

أ- له شوينه ثاينيه پىرۆزهكان وهك مزگهوت و كەنيسه و مەزارگه و له ناحيهكان نابىت له ۲۰۰ مەتر كەمتر بىت و له قەزا و سەنتەرى پارىزگاكەكان له ۱۵۰ مەتر كەمتر بىت

ب- له شوينه پارىزراوهكان وهك قوتابخانه و نەخۆشخانه نابىت له ۱۰۰ مەتر كەمتر بىت و شىوازى دەرەوهى شوينه كە دەبىت بگونجىت لەگەل تايبەتمەندى قوتابخانه بۆ ئەو شوينانەى كە دوورىان لە قوتابخانه له نىوان ۱۰۰ بۆ ۲۰۰ مەترە ئەو دورىهەش لە پەرژىن بۆ پەرژىن هەژمار دەكرىت.

۴- زەوى شوينه كە پىويستە روپۆش كرابىت بە ماددەيه كى (پاك و جوان) .

۵- پىويستە هەموو شوينهكان مەرجهى سەلامەتییان تىدا بەدى بكرى و ئەگەر كارەساتە لەناكاوهكان تىدا ڕەچاو بكرىت و پابەند بن بە گشت پىنماييهكانى بەرگرى شارستانى .

۶- بەهيج شىوهيهكە نابىت دەروازيه كى راستەوخۆ هەبىت لە نىوان فرۆشگا و بارو كۆگا .

۷- قەبارەى شوينه كە پىويستە بەو شىوهيه بىت :

أ- فرۆشگا: دەبى كۆى رووبەرى بەكارهينراو بۆ دانانى كالا له ۱۲ مەتر دووجا كەمتر نەبىت و له ۵۰ مەتر دووجا زياتر نەبىت.

ب- بار: دەبى شوينى دانىشتنى كپيارەكان له ۳۰ مەتر دووجا كەمتر نەبىت .

ج- كۆگا: نابى له ۲۴ مەتر دووجا كەمتر بىت .

ماددەى (۶):

مەرجهكانى بەدەستهيئاننى مۆلەت:

۱- مەرجه گشتيهكانى بەدەستهيئاننى مۆلەت

أ- هيئاننى ڕەزامەندى بەرپرسي يەكەى ئيدارى راستەوخۆ و شارەوانى پەيوەنديدارى شوينه كە ئەگەر شوينه كە له سنورى شارەوانى بوو

ب- هيئاننى سەندەدى مۆلكيهتى بينا كە ياخود گرېبەستى بەكرى گرتنى شوينه كە لەگەل كۆپييهك لە سەندەدى مۆلكيهتى جيگا كە و پروانامەى بارى شارستانى خاوەنەكەى .

ج- هيئانى نووسراويك به لارى نه بوونى ژوورى بازرگانى له سهر ناوى شوينه كه دواى وهرگرتنى په زامه ندى دهسته له سهر ناوه كهى .

د- هيئانى تهستوپاكي باجى دهرامهت .

ه- مؤلّهت تنها بويهك شوين دهبيت و نايبت ههمان مؤلّهت به كار بهيئريت بو چند شويني جياواز.

و- دهكرى كهسيك زياتر له يهك مؤلّهتى هديت تاكو ۳ مؤلّهت به مدرجيك له ههمان پاريزگا نهبيت يان له جوړى جياواز بيت (فرؤشگا، بار، كؤگا)

ز- مؤلّهت تنها بويهك ساله و پيوسته نوئ بكريتهوه . نهگهر نوئ نهكرايهوه له ماوهى سئ مانگ له بهروارى تهواو بوونى نهوه مؤلّهتهكه به ههلهشاهه دادهنرى

۲- مهرجه تايبهتهكان به ههر جوړيك :-

أ- فرؤشگا:- بو بهدهستهيئانى مؤلّهتى فرؤشتنى مهى به تاك پيوسته پيشهوخ تاواكار مؤلّهتى كردنهوهى دوكانى هديت كه بهلاى كه مى ساليكى مابيت بو بهسهر چوونى

ب-كؤگا:- بو بهدهستهيئانى مؤلّهتى فرؤشتنى مهى به كؤ پيوسته پيشهوخ تاواكار مؤلّهتى كردنهوهى كؤگاي هديت كه بهلاى كه مى ساليكى مابيت بو بهسهر چوونى .

ج- بار:- بو بهدهستهيئانى مؤلّهتى فرؤشتنى مهى بو خواردنهوهى راستهوخؤ (الاستهلاك المباشر) پيوسته پيشهوخ تاواكار مؤلّهتى كردنهوهى ريستورانتي هديت كه بهلاى كه مى ساليكى مابيت بو بهسهر چوونى

د- ريستورانتي پله ناياب (پينج تهستيره) بوئ هديه مهى بو خواردنهوهى راستهوخؤ پيشكهش بكات بهرهچاوگرتنى برهگهكانى (۳،۲،۱) ي مادهدى پينجه مى نه م ريئمايه

مادهدى (۷) :

نوئيكردنهوهى مؤلّهت :

۱- پيوسته سالانه مؤلّهت تازه بكريتهوه به پيشكهش كردنى داوايهك له لاين خودى خاوهن مؤلّهت و نايبت به شيوه وهكالت بيت.

۲- هيئانى تهستوپاكي باجى دهرامهت.

۳- سهبارته بهو مؤلّهتانهى وهرگراون له پيش دانانى نه م ريئمايهانه نهوه كارى پيندهكرى تا كؤتابى مؤلّهتهكهيان و نوئ كردنهوه بو مؤلّهتهكهيان دهبيت به پي برهگهكانى نه م ريئمايه بيت به پينجهوانه مؤلّهتهكهى ههلهوهشيتهوه و تنها بارهكان ماوهى (۳) سئ مانگيان پيندهدرت له دواى دهچوونى نه م ريئمايهانه بو نوئيكردنهوهى مؤلّهتهكهيان به پي برهگهكانى نه م ريئمايه.

مادهدى (۸) :

دهستبهرداربوونى مؤلّهت :

خاوهن مؤلّهتى فرؤشتنى مهى دهتوانئ دهستبهردانى مؤلّهتهكهى بيت بو كهسيكى تر به م مهرجانهى خوارهوه:-

۱- دهست بهرداربوون (تنازل) له ريگاي بهريوهبهرايهتى ياسايى فرمانگهكانى گهشت و گوزارهوه بكريت.

۲- پهزامه ندى دهسته وهريگيريت.

۳- کسی تہ نازل بۆ کراو دہبی ھەموو مەرجەکانی وەرگرتنی مۆلەتی مەھی فرۆشتنی تێدا ھەبێت.
ماددە (۹):

مەرجەکانی مەھی فرۆشتن:

- ۱- پێویستە خواردنەوہکان ھەلبگیرین بە پێی تاییبەتەندیان بەبۆ نامییری ساردکەرەوہ، وە ھەرەوہا پێویستە رەفی گونجاو و جوان دا بندری بۆ نایشکردنی جۆرەکانی خواردنەوہ.
 - ۲- پێویستە نرخ دا بنری لەسەر خواردنەوہکان بەشیوہیەکی پروون و ناشکرا .
 - ۳- ھەموو جۆرەکانی مەھی دەبێت مەنەفیستی ھەبێت و کۆنترۆلی جۆری کرا بییت و لە کۆگایەکی رێپیدراو کرا بییت.
 - ۴- قەدەغەکردنی فرۆشتنی ھەموو جۆرەکانی خواردنەوہی فەل.
- ماددە (۱۰):

کاتەکانی والا کردن و داخستن:

- ۱- کاتی کردنەوہی شوینەکان بەم شیوہیە دەبێت :
 - أ- فرۆشگاگان لە کاتژمێر (۱۱) ی بەیانی تا (۹) ی شەو ، بەلام ئەو فرۆشگایانەکی کە مۆلەتیان وەرگرتووە پیش بەرواری دەرچوونی ئەم رێنمایانە وە نزیکن لە شوینە پیرۆزەکان یان لە شوینە پارێزراوەکان ئەوہ تەنھا بۆیان ھەییە کراوہ بن لە نیوان کاتژمێر (۶) ی ئیوارە تا (۹) ی شەو.
 - ب- بارەکان لە کاتژمێر (۱۲) ی نیوہرۆ تا (۱۱) ی شەو. بەلام ئەو بارانەکی کە مۆلەتیان وەرگرتووە پیش بەرواری دەرچوونی ئەم رێنمایانە وە نزیکن لە شوینە پیرۆزەکان یان لە شوینە پارێزراوەکان ئەوہ تەنھا بۆیان ھەییە کراوہ بن لە نیوان کاتژمێر (۸) ی ئیوارە تا (۱۱) ی شەو .
 - ج- کۆگاگان لە کاتژمێر (۹) ی بەیانی تا (۲) ی دوای نیوہرۆ .
 - د- پۆزانی ھەینی فرۆشگا و بارەکان نابۆ بکریئەوہ تا کاتژمێر (۳) ی پاش نیوہرۆ .
- ۲- کاتی داخستنی بار و فرۆشگا درێژدەکریئەوہ بۆ ماوہی یەک کاتژمێر لە وەرزی ھاوین وە ھەرەوہا لە شەوانی پینج شەممە لەسەر ھەینی .

۳- وەرزی ھاوین بۆ ئەو رێنمایانە بریتیە لەو ماوہی کە دەکەوێتە نیوان ۱/۴ تا ۱۰/۱ .

۴- دەکری کاتی داخستن بگۆردریت بە شیوہیەکی (بەدەر) بە رەزامەندی پارێزگا و ئیدارە سەربەخۆکان

۵- داخستنی بار و فرۆشگەکان لە بۆنە تاینییەکاندا بە رێنمای تاییبەتی یەکە ئیداریەکان دەبێت

۶- دیاری کردنی کاتی والا کردن و داخستنی بارەکانی ناو ھۆتیلی (۴-۵) تەستیرە ناگریئەوہ.

ماددە (۱۱):

مەرجەکانی فرۆشتن:

- ۱- پیدان و فرۆشتنی خواردنەوہ بەو کەسانەکی تەمەنیان لە خوارووی ۱۸ ساڵە قەدەغەییە .
 - ۲- مەرجی تاییبەت بە ھەر جۆریک .
- أ- فرۆشگا:-

- ۱- ده توانی مەدی بفرۆشی تەنھا بە تاک و بۆی نیە بە کۆ بفرۆشی .
 - ۲- خواردنەوه لە ناو فرۆشگا قەدەغەییە بە ھەموو جۆریک .
 - ۳- ناتوانی خواردن و مەزە یان ھەر کالایەکی تر بفرۆشی جگە لە چەرەزات (مکسرات) .
- ب- بار:-
- ۱- دەتوانی مەدی بفرۆشی تەنھا بە تاک و بۆی نیە بە کۆ بفرۆشی
 - ۲- ناتوانی خواردن و مەزە یان ھەر کالایەکی تر بفرۆشی بۆ خواردن (استھلاک) لە دەرەوہی بار .
- ج- کۆگا:-

- ۱- دەتوانی مەدی بفرۆشی تەنھا بە کۆ بۆی نیە بە تاک بفرۆشی .
- ۲- خواردنەوه لە ناو کۆگا قەدەغەییە بە ھەموو جۆریک .
- ۳- ناتوانی خواردن و مەزە یان ھەر کالایەکی تر بفرۆشی .

ماددە (۱۲):

مەرجه گشتیەکان:

- ۱- پێویستە تابلۆیەك ھەلبواسریت کە ناوی شوینەکە ی تێدا تۆمار کرا بیئت بە زمانی کوردی و زمانەکانی تر
- ۲- پێویستە تۆماریک (سجل) دابنریت بۆ تیبینەکانی لیژنە پشکنینی بەرپۆه بەرایەتی گشتی گەشت و گوزاری پەییوەن دیدار .
- ۳- پەپرە و کردنی ھەر رینمایییەك کە لە دەستە دەر دەچیت .

ماددە (۱۳):

سەرپێچی خاوەن مۆلەت:

ھەر کەسێک سەرپێچی ماددەکانی ئەم رینمایییە بکات سزا دەدری بە ناگادار کردنەوه بۆ ھەلگرتنی سەرپێچی بۆ ماوہی (۱۵) پۆژ و لە کاتی دووبارە بوونەوه یاخود بەردەوام لەسەر پێچی بۆ ماوہی (۱) مانگ شوینەکە دادەخریت .

لە کاتی بەردەوام بوون لەسەر پێچی بۆ جاری سێ یەم مۆلەتەکە ی پوچەل دەکریت لە لایەن دەستە ی گشتی گەشت و گوزار .

ماددە (۱۴):

دەسەلات:

دەستە ی گشتی گەشت و گوزار بۆی ھەییە بەشیتک لە دەسەلاتەکانی خۆی ببەخشی بە بەرپۆه بەرایەتیە گشتیەکانی گەشت و گوزاری لە پارێزگاگان و ئیدارە ی سەر بە خۆکان ،

ماددە (۱۵):

ئەم رینمایییە کاری پێدەکریت لە بەرواری بلاوکردنەوه ی لە رۆژنامە ی (وہ قايعی کوردستان) .

نەورۆز مەولود محمد ئەمین

وہزیری شارەوانی و گەشت و گوزار